

Allotróp módosulatok

Számos elemnek ismertek allotróp módosulatai.

a) Mit nevezünk allotróp módosulatnak?

b) Egészítse ki az alábbi felsorolást úgy, hogy minden elemnél a megadott számú módosulat neve szerepeljen: oxigén:

dioxid (O₂) .....

foszfor: .....

szén: .....

c) Az oxigén allotróp módosulatai ugyanabban a kristályrácsban kristályosodnak. Melyik kristályrács ez? .....

Írja le az oxigén két allotróp módosulatának legfontosabb élettani jelentőségét!

.....
.....

d) Adja meg a szén két (legismertebb) allotróp módosulatának kristályrács-típusát! Húzza alá azokat a tulajdonságokat, amelyek jellemzik az egyes módosulatokat!

Az allotróp módosulat neve	.....	.....
Az allotróp módosulat rács típusa	1.	6. .....
Oldódás vízben	2. igen nem	7. igen nem
Olvadáspont	3. kicsi nagy	8. kicsi nagy
Keménység	4. puha kemény	9. puha kemény
Elektromos vezetőképesség	5. vezető szigetelő	10. vezető szigetelő

A foszfor egyik allotróp módosulata veszélyes az emberre. Melyik ez a módosulat és miért veszélyes?

(2017. május II.)

Megoldás: (16 pont)

a) Allotropia: ugyanannak az elemnek különböző kristályszerkezetű vagy molekulatömegű módosulatai.

1 pont

b) oxigén: ózon

foszfor: vörös foszfor, fehér/sárga foszfor

szén: grafit, gyémánt, fullerén

(bármely két módosulat megadása: 1 pont)

3 pont

- c) Molekularács **1 pont**
dioxid (O₂): élet nélkülözhetetlen eleme / lélegzés **1 pont**
ózon (O₃): védő ózonpajzs a Föld légkörének felső rétegeiben, ami megvédi a Földet a káros UV sugárzástól. **1 pont**

d) **Grafit**

1. atomrács **1 pont**
2. igen nem
3. kicsi nagy
4. puha kemény
5. vezető szigetelő **2 pont**
(bármely két helyes aláhúzásért 1 pont jár)

Gyémánt

6. atomrács **1 pont**
7. igen nem
8. kicsi nagy
9. puha kemény
10. vezető szigetelő **2 pont**
(bármely két helyes aláhúzásért 1 pont jár)

(A két allotróp módosulat felcserélhető. Ha valamelyik fenti módosulat helyett a fullerén szerepel az alábbiak szerint, az is teljes pontszámmal (3 pont) értékelhető.)

fullerén

1. molekularács **1 pont**
2. igen nem
3. kicsi nagy
4. puha kemény
5. vezető szigetelő **2 pont)**

- e) fehér / sárga foszfor **1 pont**
A bőrön keresztül is felszívódhat, **1 pont**
mert oldódik zsírokban, olajokban. **1 pont**